



בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת בהר, תשפ"ד

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 8:03	Minneapolis, MN - 8:27
Brooklyn, NY - 7:56	Miami, FL - 7:46
Chicago, IL - 7:53	Monsey, NY - 7:58
Houston, Texas - 7:55	Montreal, Quebec - 8:10
Johannesburg, S. Africa - 5:07	Passaic, NJ - 7:58
Lakewood/Deal, NJ - 7:56	Toronto, Ontario - 8:27
London, UK - 8:44	Yerushalayim - 6:59
Los Angeles, CA - 7:36	Zurich, Switzerland - 8:48

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

אונאה במכירת קרקעות

כתיב כי תמכרו ממכר לא תונו איש את עמיתו. וע"ש כ"ה י"ד או קנה מיד עמיתך... במספר שנים אחר היובל. וע' רש"י דבא הכתוב לפרש אונאת קרקעות. והק' הרמב"ן דהרי דרשו דבר הנקנה מיד ליד שאין אונאה לקרקעות. ולכן פ' הרמב"ן דלא איירי כאן בהמשך דיני אונאה כפשטות הקרא, אלא איירי דיני יובל.

ועוד כ' הרמב"ן דבדאי יש לאו גם בקרקע וגם במטלטלים בפחות משתות, והא דנתמעט קרקע או מטלטלים פחות משתות היינו מחזרת האונאה או חזרת המקח.

ולפי הרמב"ן ק' דהרי קרא ממעט קרקע, ולפי הרמב"ן קאי על דין חזרת אונאה דלא כתיב כלל בקרא. וע' ר' ראובן סי' כ"ג ופי' בכוונת הרמב"ן דלאו של אונאה מתחלק לשנים, והא דמחזיר אונאה או ביטול מקח בשתות ויותר, אינו דין בעלמא, אלא דאז הלאו הוא בדין המקח, משא"כ בקרקע שיש לאו בעלמא בין אדם למקום.

אבל במל"מ פ"ד ממלוה ה"א הביא מתוס' ריש איזהו נשך דאין לאו כלל בקרקע. וכ"כ מנ"ח ל"ח. וע' תוס' ב"מ נ"ז ע"א דיש אונאה לקרקע בפלגא או יותר והובא ברמ"א חו"מ רכ"ז כ"ט וע"ש בסמ"ע ס"ק נ"ב דאז יש לאו.

וע"ע חינוך של"ז שכ' כרמב"ן לענין קרקע (ומסביר לפי שקרקע קיים לעולם דרך הבריות למחול בו כל אונאה אחר שלקחו), אבל כתב דפחות משתות אין לאו כלל. וע"ש בסמ"ע סק"ד בשם הטור שכתב דיר"ש יחמיר, ובגליון הח"ס שם.

וע' רשב"ם ב"ב ס"א ע"ב דלא שייך דמים מודיעין כי אין אונאה לקרקעות, והק' תוס' דאינו משום דשוה כל כסף אלא מגזה"כ וראיה מעבדים.

(וע' תוס' ב"ב ס"א ע"ב דהא דאין אונאה לקרקעות אינו משום שאין להם דמים ידועים, וכמ"ש החינוך בטעם הדרשה שדרשו דבר הנקנה מיד ליד, אלא משום גזה"כ והראיה דגם עבדים נתמעטו כמו קרקעות. ומובא בסמ"ע.)

וכי תאמרו מה נאכל בשנת השביעית וגו', וצויתי את ברכתי לכם בשנה השישית וגו' (כה, כ-כא)

בהקב"ה רק מהשפה ולחוץ, אינו בכלל בעלי מידת הבטחון אלא בכלל דוברי שקר, ומי הם אלו ש'אינם בוטחים באמת'.

אלא הביאור הוא, כי 'הבוטחים באמת' הם אלו הבוטחים בהקב"ה מתוך אמונה פשוטה ומוחשית, בטחונם הוא בר קיימא ואיננו מתערער מתפוכות הימים, והרי הוא נחשב לבטחון אמיתי. אולם אלו הבוטחים בהקב"ה מתוך הבנה והכרה שכלית בלבד ולא מתוך אמונה פנימית ופשוטה, הם אלו ש'אינם בוטחים באמת'. שכן בטחונם איננו בר קיימא, שהרי אם מחר יעמדו בפני הנסיון, כבר ימצא היצר את דרכיו איך להפוך את חכמתם העמוקה...

ועל זה אנו מתפללים להקב"ה, שישים את חלקנו עם אלו הבוטחים בו באמת ובתמים על ידי אמונה פשוטה ומוחשית, ומוסיפים ומבקשים "ושים חלקנו עמהם לעולם". שהרי בטחון כזה הוא בר קיימא ועלולמי עולמים.

מרוך ראש הישיבה הגאון הרב נתן צבי פינקל זצלה"ה

ישנם כאלו שחושבים שהם בכלל 'בעלי בטחון', בעוד שבטחונם בהקב"ה אינו ניצב על האמונה הפשוטה, וממילא אין זה בטחון אמיתי.

עלינו לדעת שעל מנת שהאדם יוכל להרגיש את האמונה הפשוטה, אינו צריך להתאמץ רבות, עליו רק לפקוח את עיניו ולהתבונן בבריאה המופלאה שסביבו, על העצים והפרחים, על בעלי חיים המהלכים, ובעיקר - על האדם. אם ייטיב להתבונן, הוא יראה את כל הבריאה כולה צועקת נפלאות הבורא, ואז יתמלא לבו באמונה פשוטה ומוחשית.

אומרים אנו בתפילת שמונה עשרה: "ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמן באמת, ושים חלקנו עמהם לעולם, ולא נבוש כי בך בטחנו", משמעות הדברים היא, שיש כאלו 'הבוטחים באמת' ויש כאלו 'שאינם בוטחים באמת' אף שהם עדיין בכלל בעלי מידת הבטחון. ויש להבין, הלא אדם שבטוח

ל"ג בעומר תש"י

כל חייו וישותו של מרוך ראש הישיבה הגאון הרב אליעזר יהודה פינקל זצלה"ה היו קודש להרחבת גבולות הקדושה והרמת קול התורה.

בשנת תש"י, בעוד מרוך ראש הישיבה זצ"ל שוהה בירושלים ותלמידיו עדיין בגלות שנחאי, הקים מרוך זצ"ל את "כולל מיר" בירושלים. בכולל זה למדו מצוייני האברכים, כאשר מרוך זצ"ל נותן להם מלגת קיום חודשית. בין אברכי הכולל היו מי שלימים התפרסמו כגדולי עולם. כראש הכולל כיהן מרוך רה"י הגאון רבי בנימין ביינוש פינקל זצוק"ל.

בשנת תש"ו, טרם הגיעו תלמידי הישיבה לארץ הקודש, פתח מרוך זצ"ל ישיבה קטנה, "ישיבת מיר" בירושלים, ובה 17 בחורים צעירים בלבד.

היות ולא היה בניין מסודר לישיבה ולכולל, נדדו הישיבה והכולל מבית כנסת אחד למשנהו. חזונו של רה"י היה לבנות בניין רחב ממדים עבור הישיבה, לשם כך רכש כבר בשנת תש"ד קרקע בשכונת בית ישראל, אולם לא היו בידו האמצעים הדרושים.

בשנת תש"ז החלו בס"ד בבניית בניין הישיבה. מרוך זצ"ל הקפיד שכל הפועלים יהיו יהודים יר"ש, כדי שבניין הישיבה יבנה בקדושה. הבניה נמשכה זמן רב עקב התקפות של ערבים ואח"כ ההפגזות במלחמת תש"ח.

לשם בניית בניין הישיבה יצא מרוך זצ"ל לארה"ב, לשם הגיעו חלק מגולי שנחאי. לאחר שהיה של כחצי שנה שב לארץ ישראל ובידו הסכום הדרוש לבניית הקומה הראשונה (חדר האוכל של הישיבה היום). מיד לאחר בנייתה עברו ללמוד בבניין זה תוך כדי בניית היכל הישיבה בקומה העליונה.

לאחר כשלוש שנים, ביום ל"ג בעומר תש"י התקיים מעמד חנוכת הבית לבניין הישיבה. האירוע התקיים בבית מרוך רה"י זצ"ל במעמד גדולי הדור.



דברי רבותינו



דברי הימים



הזהירות בכבוד חברו

הבה ונתחזק שוב בהכנה לקבלת התורה - תורה ומידות כאחד.

מפני שלא נהגו כבוד זה לזה

ידועים דברי הגמ' ביבמות (סב): "אמרו שנים עשר אלף זוגים [או תלמידים] היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה".

ועלינו לדעת שהם דברים דקים מן הדקים שהרי היו אנשים כ"כ גבוהים, תלמידי ר"ע!

ועל עת צרה זו תיקנו חז"ל מנהגי אבלות עד היום, ולא מצאנו שנהגו אבלות על שאר מאורעות מלבד על חורבן הבית וגלות השכינה וכאן תקנו לדורות ל"ג ימים [לכו"ע, ונחלקו מתי הם הל"ג ימים] דיני אבלות!

ובוודאי שצריך גם להצטער עם קיום ההלכות, שהעושה הדינים בלי פנימיות חסר בעיקר, שחז"ל לא תיקנו דינים יבשים שלא ילכו לשמחות וכיוצ"ב אלא להתבונן ולהצטער וללמוד מזה לקח.

"והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום... והם הם העמידו תורה אותה שעה".

שורש עוון לשה"ר - לא נהגו כבוד

ומהו לא נהגו כבוד זה בזה? מה הם עשו שע"ז נתבעו?

מבאר המהרש"א שלא חשו על כבוד התורה של חברו דאין כבוד אלא תורה, והרי היא ת"ח.

ומוסיף שדיברו לשה"ר, וע"כ נענשו באסכרה שסימן ללשה"ר אסכרה (שבת לג.) שהיא מיתה קשה מאוד שמתחיל בפה וגומרת בבני מעיים ה"י.

ומה שלא כתוב להדיא שדיברו לשה"ר אלא שלא נהגו כבוד, הוא לפי ששורש החטא של לשה"ר הוא משום שלא מכבדים את השני.

אף שוודאי יש איסור לשה"ר ויש להיזהר מאיסור זה, אבל השורש הוא לא נהגו כבוד, ולכן מבואר בגמ' שורש החטא שהביא ללשה"ר.

והיה מעשה עם המשגיח הגר"מ חדש זצ"ל שבאו אליו קבוצה מבחורי ישיבת חברון שיברכם על שעושים חיזוק לקבוע ללמוד בספרי הח"ח על שמירת הלשון. [בשעתו עדיין לא היה נפוץ החיזוק בלימוד זה כמו היום שיש חיזוק של מעוררים מזכי הרבים וגדולי ישראל, שאף שהח"ח עשה מהפיכה בלשה"ר אבל מזמן לזמן מתעוררים יותר להתחזק בזה].

וענה להם שוודאי שהוא דבר טוב ומועיל, שבוודאי אסור לדבר לשה"ר וצריך לדעת הלכות אלו, אבל לא די בזה לפי שצריך לתקן את שורש החטא של לשה"ר.

ב' דרגות בזהירות מלשה"ר

הח"ח מבאר שיש אחד שמתחשק לו לדבר על השני לשה"ר אלא שמתחזק ואינו מדבר.

אבל מה יקרה אם רואה שמדברים שם לשה"ר עסיסית אבל הוא

על אביו היקר או על אחיו, וכי יצטרך להתגבר על עצמו שלא לדבר לשה"ר? והרי ימחה מיד על כבוד אביו או שיברח משם, ואם יוכל להעמידם על טעותם ולתקנם וודאי שיעשה כן, שעל קרוביו אינו רוצה כלל לדבר לשה"ר!

כך צריך להגיע למצב שלא ירצה כלל לדבר לשה"ר על השני. והוא ע"י חיזוק באהבת חברו וכבוד חברו.

ויש בזה שני חלקים: גם שלא לרצות לדבר לשה"ר, וגם לא לראות כלל את החסרונות של השני, ואם יראה בו חסרון ידון אותו לכף זכות. [ועיין בשער התבונה שהאריך בזה].

והלשה"ר אצל תלמידי ר"ע הגיע מחסרון כבוד - בדקות, ויתכן גם שהיה להם ביקורת על חבריהם ולא היה סתם מזלזול, אלא שלא ראו את מעלת השני שאם היו מכירים בזה לא היו מגיעים לזה.

בני מה אני מבקש - שתהיו מכבדין זה את זה

וכתוב בתנא דבי אליהו (כח) "אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל בני אהובי כלום חסרתי דבר שאבקש מכם, ומה אני מבקש מכם אלא שתהיו אוהבין זה את זה ותהיו מכבדין זה את זה ותהיו יראים זה מזה".

ומהו יראים זה מזה? שייראו מלפגוע אחד בשני, [ואין גדר המורא ברור אצלי האם כמו שיש מורא אב ואם ומורא רבו ויש כיבוד אם ואם וכבוד רבו, כך יש כבוד חברו ומורא חברו שלא יפגע בו]. וזה מה שמבקש הקב"ה מבניו, ואז יוכל להיות אתנו ביחד.

אין לך ראוי לכבוד יותר ממי שהוא בעל תורה

כתוב באבות (ו, ג) "הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד אפילו אות אחת צריך לנהוג בו כבוד שכן מצינו בדוד מלך ישראל שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד וקראו רבו אלופו ומיודעו וכו' ואין כבוד אלא תורה".

ומבאר המדרש שמואל בשם הרשב"ם "כלומר אין לך אדם ראוי לכבוד יותר ממי שהוא בעל תורה", שבוודאי צריך לכבד את כולם אבל בן תורה הוא הכי ראוי לכבוד, שכשיגע בתורה התביעה יותר גדולה, וע"כ תלמידי ר"ע - שהיו ת"ח - נתבעו יותר.

אונאת דברים

הבה ונתבונן בדברים שאפשר ח"ו להיכשל בהם, שלא לזלזל בחברו שהוא מהדברים הקשים ביותר, ונראה את ההצלה מהשמירה בזה.

פרשיות קדושים ובהר קוראים תמיד בימי הספירה, שבקדושים נצטוונו על "ואהבת לרעך כמוך", ובפרשת בהר על איסור 'לא תונו' שיש בהם שני גדרים האחד "וכי תמכרו ממכר או קנה מיד עמית אל תונו איש את אחיו", "והשני ולא תונו איש את עמיתו". ופרש"י (והוא מב"מ נח): שהראשון הוא הונאת ממון, והשני הונאת דברים שלא להקניט.

ופירוש 'הונאה' לא ביאר כאן, אבל בפרשת משפטים כתב עה"פ (שמות כב, כ) "וגר לא תונה ולא תלחצנו" שהוא מלשון "והאכלתי את מוניך את בשרם וכעסיס דמם ישכרון" (ישעיה מט, כו), שהאכיל את בשר המצערים אותך, דהיינו שאנקום מהרשעים. שאיסור הונאה



הוא שלא לצער אדם בכל גדרי ההונאה לא בממון ולא בדברים.

והוא חשוב תמיד וכ"ש כשלומדים את פרשת השבוע [שצריך ללמוד עם הבנה עם פרש"י והרמב"ן ולהיות מוסיף והולך בפירושו האוה"ח ודעת זקנים, ויש שלומדים גם את הגמ' ע"ז]. ובב"מ (שם) מבואר כמה חמור איסור הונאה, ואחד הדברים הוא שגדול הונאת דברים מהונאת ממון שזה ניתן להישבון וזה לא ניתן להישבון, שסוף אפשר להחזיר אבל דיבור - את המילה שהוציא מהפה ופגע בשני - אינו יכול להחזיר. וכ"ז ביחיד אבל אם זה ברבים ידוע מה שאחז"ל (שם נט.) על המלבין פני חברו ברבים...

לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו

ועל כל מילה עוברים על לאו דאורייתא, וזה בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, ואמרו (שם) "לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה". ופרש"י "פורענות אונאתה ממחר לבוא".

ומביאים מהרמ"ק - חברו וריעו של האר"י הקדוש 'רוב המצערים נשותיהם מקצרים ימיהם' ה"י.

והמכשול מרובה בזה היות שהוא רגיל בה וליבו גס בה, וע"כ מדבר מה שרוצה. ויש להחליט שלא יוציא מפיו דיבור של צער, ואם צריך יהיה "מעמידו על האמת" שהוא מקנייני התורה אבל לא לצער חלילה.

אונאת דברים פעמים מגיע מכעס ויש שנובע מגאווה או מ'מתכבד בקלון חברו' שרוצה להראות שיכול לומר מילה על חשבון השני.

הכל נפרע בידי שליח חוץ מאונאה

ואיתא שם דבר נורא "אר"א הכל נפרע בידי שליח חוץ מאונאה שנאמר ובידו אנך", והוא פחד לומר שכביכול הקב"ה בעצמו נפרע ממנו.

ובטעם הדבר איתבדר כאן בבי מדרשא שהרי הקב"ה העמיד את הבריה במהלך כזה שיונהג ע"י מידת הרחמים ומידת הדין שכן גזרה חכמתו יתברך שאמת ורחמים ישמשו כאחד, והוא יודע איך להעמידם, והחפץ ברחמים מיעץ לנו איך להתנהג באופן שיהיה רחמים, שהרי את כל הבריה הוא ברא כדי להטיב עם בראויו. ואת הרחמים עושה הוא בעצמו, אבל כשח"ו יש עבירות וצריך למצות את הדין הוא שולח שליח לפרוע ממנו.

אבל כשיש לאחד צער מפגיעה של חברו, מידת הרחמים תובע להיפרע מהשני שהרחמים על מי שמצטער הוא מביא לעונש של הפוגע, ולכן נפרע הקב"ה בעצמו. כמה יש להזהר שלא לצער את השני.

ואהבת לרעך כמוך

נחזור לשורש הדברים שיש ואדם רוצה לצער את חברו אלא שמתגבר, ויש שכלל אינו חפץ לצער את השני. והדרגה הראשונה הוא 'דעלך סני לחברך לא תעביד', ודרגה יותר גבוהה היא שרואה את מעלות השני ולא מתחשק לו כלל לדבר עליו.

אחז"ל (תו"כ קדושים כ, כו) "אל יאמר אדם אי אפשי בבשר חזיר, אלא אני רוצה ומה אעשה שהתורה אסרה עלי". שאת כל מה שהקב"ה מצווה צריך לקיים מחמת רצון הקב"ה. ויש לדון האם גם על מצוות שבין אדם לחברו אמרו כן שצריך להימנע מלצער את

השני רק משום שהקב"ה אוסר?

ושמעתי מהגאון הגדול ר"י קופלמן זצ"ל [שזכה לשמש את הגר"ש שקאפ והיה חברותא של מרן רה"י הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, והאריך ימים בצלילות הדעת]. שהביא מהרמב"ם בשמונה פרקים (פ"ו) שבבין אדם לחברו לא אמרו שהאדם צריך לרצות 'לפוצץ לשני את הפרצוף' אבל מה אעשה שהתורה אסרה עלי... אלא במידות צריך שלא ירצה כלל להרע לשני.

שצריך שיהיה כזו הטבה שירצה שלשני יהיה טוב, וכמו שנצטוונו (ויקרא יט, יח) "ואהבת לרעך כמוך" וכי על עצמו ג"כ אומר שרוצה להכאיב לעצמו אבל מה אעשה שהתורה אסרה עלי?

והוסיף הגר"י קופלמן שלאחר שמגיע לנטיעות טובות אלו שחפץ בטובת רעהו, צריך שיחשוב גם שעושה כן כי כך חפץ הקב"ה, שזה רצונו שלא ירצה ברעת השני כלל.

וכשהשורש טוב אינו רוצה לפגוע בשני, וגם אם נכשל כואב לו ע"ז ומבקש מחילה שהרי האדם יכול להיכשל. ומבלי להיזהר בזה כמה חטאים יכולים להצטבר ה"י, ואין ההפסד רק לעוה"ב אלא גם בעוה"ז רואים כמה גזירות יש על בין אדם לחברו.

שלא יענש שום אדם בסיבתי

ומאידך העבודה של על הנפגע הוא לבקש 'שלא יענש שום אדם בסיבתי' וכמבואר בב"ב (כב). שביקשו האמוראים ע"ז. אבל יש דרגה גבוהה ש"קוב"ה תבע ביקריה" (ברכות יט). שת"ח הקב"ה תובע את עלבוננו שאין זה כבודו אלא כבוד התורה - שאין כבוד אלא תורה. ובשבת? מבואר דברים נוראים על ביזוי ת"ח.

כמה על האדם להתבונן היכן הוא עומד במידות ומה הם מעשיו.

בכל מצוה יש אבר המכוון כנגדו ומה מכוון כנגד מידות? שורש המצווה! שדרך ארץ קדמה לתורה. ובידינו להיזהר והוא גם בין אדם לחברו וגם בין אדם למקום.

רַעַך וְרַע אַבִּיךָ אַל תַּעֲזֹב

ידועה הגמ' בשבת (לא). "מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי אמר לו גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת דחפו באמת הבנין שבידו". ששמאי סבר שלא כן לומדים תורה.

ועלינו לדעת ששיטת שמאי היא שיטה קדושה שסבר שכן צריך לעשות, ולא כהשטים שאומרים שהם הולכים כמו הלל משום שבכסילותם אינם מבינים את שמאי.

אלא שנפסקה ההלכה כהלל "לעולם יהא אדם ענוותן כהלל". והוא אותו שמאי שאומר (אבות א, טו) "הוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות", אבל סבר שהעבודה היא להעמיד בתקיפות.

"בא לפני הלל גייריה אמר לו דעלך סני לחברך לא תעביד - זו היא כל התורה כולה, ואידך - פירושה הוא זיל גמור".

ויש מוסיפים שהשפעה של הלל היא הרבה פעמים רק לאחר שיש שיטה של שמאי שלכאורה לאחר שאמר לו שמאי את האמת אין לו תקווה, ואז מגיע הלל ונותן לו עצה.

והדבר תמוה איך כלול ב"דעלך סני לחברך לא תעביד" כל התורה, והרי הוא רק על בין אדם לחברו ולא כלפי אדם למקום?

ומפרש"י "רעך ורע אביך אל תעזוב זה הקדוש ברוך הוא, אל תעבור



נהר גינאי

בחז"ל יש שני עובדות על ר' פנחס בן יאיר שמשלימים את מה שדברנו, והדברים שאני אומר לכם הם בגדר "תן לחכם ויחכם עוד" וכ"א יתחזק בהם לפי דרגתו.

בבבלי בחולין (ז.) מסופר על ר' פנחס בן יאיר [שהיה חמיו של רשב"י לפי הגירסא המקובלת] שבדרך לפידיון שבויים - שהיא המצווה הגדולה ביותר שמוכרים עליו ס"ת - פגש בנהר גינאי [ובירושלמי הוזכר שכמה פעמים פגש בנהר גינאי] וכנראה שהיה אז זרם מים כבירים בנהר "אמר ליה גינאי חלוק לי מימך ואעבור בך, אמר ליה [יש נידון אם הוא אמר או השר] אתה הולך לעשות רצון קונך ואני הולך לעשות רצון קוני, [כל הנחלים הולכים אל הים' בגזירת המלך - רש"י]. אתה ספק עושה ספק אי אתה עושה אני ודאי עושה, אמר ליה אם אי אתה חולק גוזרני עליך שלא יעברו בך מים לעולם, [רואים שכל הבריאה חוששת שמא יבטל קיומה וכמבואר גם בשבת (פח.) ופשוטו הוא משום שתשוקת כל הבריאה הוא להרבות כבוד שמים] חלק ליה.

"הוה ההוא גברא דהוה דארי חיטי לפיסחא, אמר ליה חלוק ליה נמי להאי דבמצוה עסיק, חלק ליה. [ופשוטו הוא שנחלק שוב אבל למסקנא רק לא נסגר הנהר.] הוה ההוא טייעא דלווה בהדייהו, אמר ליה חלוק ליה נמי להאי דלא לימא כך עושים לבני לווה, חלק ליה".

וכמובן שישמעאלי זה לא היה מחבל שא"כ היה מטביעו... אלא סתם ישמעאלי, ואמר לנהר לחלוק גם לו, והסיבה לכך היא 'שלא יאמרו כן עושים לבני לווה', ובוודאי שגם יצא מזה קידוש ה'.

רק מי שלא זלזל בשום אדם יכול לסמוך על הנס

ובירושלמי דמאי [פ"א ה"ג] כתוב עוד מעשה על ר' פנחס בן יאיר, [פעם הייתי אצל מרן רה"י הגרא"ל שטיינמן זצ"ל וביקש ללמוד מעשה זה מתוך הירושלמי.] "הוה אזל לבית הוועד [- לביהמ"ד] הוה גינאי גביר [כנראה שהיו זמנים שעברו שם בספינה ובאותו יום היו מים כבירים ולא יכלו לעבור בספינה.] א"ל גינאי מה את מנע לי מן בית וועדא, ופליג קומוי ועבר".

כאן לא כתוב שהנהר התווכח עמו, ואמר לי בחור שיתכן שמעשה זה היה אחרי המעשה של הבבלי והנהר כבר ידע שלא מתווכחים עמו...

שאלו אותו התלמידים שהלכו עמו "יכלין אנן עבריין? [שהרי זה מעשה נס והוא סכנה לעבור] אמר לון מאן דידע בנפשיה דלא אקיל לבר נש מן ישראל מן יומי יעבור ולא מנכה". פירוש שמי שיועד שלא ציער ולא זלזל לשום אדם מישראל יכול לעבור, ואם אינו בטוח אינו יכול לעבור!!!

רואים שאדם יכול לעבור מצבים קשים ע"י שהוא זהיר בכבוד חברו, וע"י הזהירות בזה זוכים במידה כנגד מידה להרבה דברים.

המעלה הוא להתחזק ולהתבונן איך לכבד את השני ולרצות בטובת השני ולראות במעלות של השני, בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, ואז יזכה להצלחה ושפע.

ויקויים בנו "כי מכבדי אכבד"

שהקב"ה יכבד אותנו ויקבל תפילתנו

ויתן לנו את האושר האמיתי והגדול ביותר

בזה ובבא ברוחניות ובגשמיות.

על דבריו שהרי עליך שנאוי שיעבור חבירך על דברך [לשון אחר, חבירך ממש, כגון גזלה גנבה וכו' ורוב המצות].

שכמו שאתה אינך רוצה שיעברו על דברך אל תעבור על דברי הקב"ה.

וכשמתבוננים יותר [והאריכו הספרים בזה] בדברי רש"י אלו, הכוונה להתבונן בכל הטובות שעושה עמנו ולהכיר טובה לקב"ה שנותן לנו את הכל, והוא שורש להגיע להכל.

ומהיכן מגיעים לכל הלאווים דאורייתא של 'לא תקום ולא תיטור' ו'לא תשנא' ו'לא תונו' ו'לא יוסיף'? או מגאווה או מכעס או מאכזריות או מעצלות או שקר. ואם יעבוד ע"ז ויתקן מידותיו יגיע לשלימות, שהמתקן במידות יש לו שלימות בכל המצוות.

זה קצת התבוננות כדי לעבוד ולא להיכשל ובפרט בבין אדם לחברו.

השבח הגדול ביותר לאדם

הח"ח אמר שהשבח הגדול ביתר שאפשר לומר על אדם הוא שלא ציער שום אדם, וכמה שהוא ת"ח וירא שמים השבח הוא עוד יותר.

ותמיד יש להתחזק בבין אדם לחברו כ"ש בתקופה זו שיתבונן מה יכול לעשות שלא יצא ממנו צער לישראל, וזה נח"ר לקב"ה. ומלבד מה שניצל מכ"כ הרבה עבירות, זה יציל אותו ויתן לו הקב"ה ברכה ושפע מידה כנגד מידה.

המתוקן במידותיו משפיע לדורות

הבה נתעורר ביום השנה של הדוד הג"ר משה פינקל זצ"ל (שחל ביום י"ג באייר) ע"י זיכרון מעשיו, שהיה מוסר בשיבה שיעורים עשרות בשנים עם יחס אישי לכל אחד. וראינו כן גם אצל כל הגדולים שבישיבה מרנן הגר"נ פרצוביץ והגר"ר רפאל והסבא קדישא הגרא"י והגרנ"צ ואאמו"ר זצ"ל, אבל אצלו היה ייחודיות שמסר שיעורים לקבוצות קטנות ומי שלמד אתו נהיה לו קשר אישי, היה מוסר את ה'גישמאק' ליחיד ומתמסר אליו והתלמיד היה מרגיש חברותא שלו, ורומם אישית כל אחד, ועד היום אפשר לשמוע את זה מתלמידיו.

והעידו התלמידים שהיו מקבלים חשק בלימוד וחשק בהתנהגות ראווה בזה שראו את התנהגותו האצילית והנתינה לשני והכל בקול רגוע ושלווה. וזה דבר שנשאר לעולם שע"ז העמיד דורות על דורות של תורה ומידות.

איזהו מכובד המכבד את הבריות

כתוב באבות (ד, א) "בן זומא אומר איזהו מכובד המכבד את הבריות שנאמר כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו".

ותמוה מה הראיה לאדם המכבד את הבריות שהרי הפסוק נאמר על הקב"ה?

ומפרש הרע"ב מברטנורא ע"פ פשוטו "והדברים ק"ו ומה הקב"ה שהוא מלך הכבוד וכל מה שברא בעולמו לא ברא אלא לכבודו מכבד את מכבדיו, ק"ו לבשר ודם".

שהקב"ה הוא מלך הכבוד וחייבים בכבודו, ולשוטה יחשב מי שאין מכבדו, כ"ש בשר ודם שיכבד את הבריות.

והרוח חיים מבאר שהסיבה שעל האדם לכבד את כולם ואפילו אם הוא קטן ממנו הוא לפי שהאדם הוא צלם אלוקים של הקב"ה, ונמצא שמכבד את הקב"ה בזה שמחשיב את השני ואז הקב"ה יכבדו.



Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

Lag Ba'omer and the Power of a Jewish Neshamah

This Motzaei Shabbos is Lag Ba'omer, when the talmidim of Rabbi Akiva stopped dying. Chazal teach that on that day of Lag Ba'omer, Rabbi Akiva took five talmidim, among them R' Shimon bar Yochai, and taught them Torah. All the Torah we have today is from those five talmidim.

Originally, Rabbi Akiva had 24,000 talmidim, but they all died between Pesach and Shavuos, leaving the world empty and void. How was it possible for him to teach Torah to five talmidim and thereby fill the void left by the loss of 24,000 talmidim? The answer is that Rabbi Akiva had bitachon that Hakadosh Baruch Hu is מלמד תורה לעמו ישראל, and because of this bitachon we are zocheh to all the Torah we have today.

Lag Ba'omer is also the yahrtzeit of the 45 kedoshim of Miron, two of whom were chashuveh bachurim from our yeshiva: Reb Yossi Kohn and Reb Duvi Steinmetz, who showed us the koach of a Yid's neshamah. While trapped in the pile, they gave their own water to others in the pile, and they made sure to pick up their bodies so as not to put pressure on the people under them. Even if that horrific situation, they worried about others, telling Hatzalah members, "Go help this child, take this person first."

One of the kedoshim said, "Even though I know that the people who are stepping on me are causing me to die, I'm

mochel everyone." This is amazing! This is the koach of a neshamah of a Yid, which they demonstrated, showing us that נר ה' נשמת אדם. They showed us the fire burning inside every Yid; every Yid has these special kochos, and according to the emunah we have that we are a chelek Eloka mimaal, we can access these kochos and serve Hakadosh Baruch Hu in all situations.

Hashem should give us all shefa berachah v'hatzlachah.

Gut Shabbos.

נא להרבות בלימוד ובתפילה לזכותנו ולרפואתו
השלימה בתושח"י של

מורנו הגאון

רבי אברהם צבי בן חנה מרים שמואלביץ

מראשי הישיבה

המאושפז במצב קשה בטיפול נמרץ וזקוק לרחמי
שמים מרובים

NEXT SHABBOS

שבת של מיר

שבת פרשת בחוקותי

כ"ג-כ"ד אייר, תשפ"ד | MAY 31 - JUNE 1, 2024

COMMUNITY WIDE SHABBOS

WITH THE PARTICIPATION OF



HARAV HAGAON YOSEF
ELEFANT SHITTA
ר"מ דשיבת מיר ירושלים



HARAV HAGAON YITZCHOK
CAPLAN SHITTA
ר"מ דשיבת מיר ירושלים

אנאל בנפיט ריפישן



WITH THE PARTICIPATION OF

HAGAON HARAV NACHMAN
LEVOVITZ SHITTA

ראש ישיבת מיר ירושלים

TUESDAY EVENING

כ"ז אייר תשפ"ד | JUNE 4, 2024 | 8:30 PM

AT THE HOME OF

MR. & MRS. DOV OCKEN

3401 LABYRINTH RD